

KALDUN (12) *sb m*

kałdun (7), **kałdon** (3), **kałdan** (2); *kałdun Murm, BartBydg, GlabGad, BibRadz, WerGość* (3); *kałdon PaxLiz* (3); *kałdan Calep, KlonWor*.

Pierwsze a jasne (w tym 1 r. błędne znakowanie), drugie pochylone; tekst nie oznacza ó.

sg N kałdun (1). *◇ G kałduna* (1). *◇ A kałdun* (1). *◇ L kałdunie* (1). *◇ pl A kałdony* (1). *◇ N a. I kałduny* (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

Brzuch, jama brzuszna z wnętrznościami, żołądek; exta Murm; extum, intestinum BartBydg; abdomen, epigastrion, omentum, peritonaeon Cn (12) : *Exta, Samenhatt in geweide ader das gehenck Kałdun álbo wnętrze iáko wąntrobá fyerce y płucá ut iecur, cor et pulmo Murm* 56; *BartBydg* 55; *Przeto miewa [bydło] dwa żołądki czo ie zową drudzi kałduny GlabGad C4; BibRadz Deut* 18/3; *Eviscero – Kałdam weimuię, wipaprocám. Calep* 377b; *PaxLiz C4v, E3v*.

Zwroty: »łać w kałdun« = pić bez umiaru (1): *bo ten rozum swoy vtopił w winie/ álbo w piwie/ leiąć w gárdło y w káldun swoy/ áż páła nie sftáne WerGość* 213.

»tkać w kałdon« = jeść bez umiaru (1): *Toć ieft náłzá ochłodá/ niezmierne wefele/ Tkác w ty káldony swoie/ iádła bárzo wiele. PaxLiz C4v*.

Wyrażenie: »kałdan wilczy« = symbol niepohamowanego obżarstwa (1): *Ták ten worek bezecny iáko káldan wilczy, Závłze zieie KlonWor **2v*.

Przen (2) :

a) Obżarstwo, pijaństwo (2) : *Serce obżerce każdego tylko myśli o káldunie WerGość* 214; *Owo tá przekłéta fwa wola/ á rospużczenie kálduná/ wżyftkie woýfká niezliczone łotrowfkie/ na zgubę dużę takowego człowieká wywodzi. WerGość* 226.

b) [Zachłanność: Wiele to ná káldun iednego Prálatá/ wetkác weń z prouentu dorocznego zá kilkádźiesiąt tyfięcy chlebá Respons Kv.]

Synonimy: brzuch, cerewizna, trzewa, wnętrzności, żołądek, żywot.